

רשק
שיעורי
תורה

היבולי תורה

יום וערש"ק אמור ב אייר תשע"א ♦ דף היומי בבלי: מנחות נח ירושלמי: שבת פד

ויניחם במשמר לפרש להם על פי ה'

ברש"י: לבדו, ולא הניחו מקושש עמו, ששניהם היו בפרק אחד, ויודעים היו שמקושש במיתה, אבל לא פורש להם באיזו מיתה, לכך נאמר: "כי לא פורש מה יעשה לו". אבל במקלל הוא אומר "לפרוש להם", שלא היו יודעים אם חייב מיתה אם לאו.

דברי רש"י הללו לקוחים מן הספרא, ונראה מתוך לשונו של רש"י, כי לפי שלא היו יודעים אם המקלל חייב מיתה הניחוהו במשמר לבדו, ולא הניחוהו יחד עם המקושש. ודבר זה טעון הסבר, כיון שסוף כל סוף היו צריכים לחבש את שניהם עד שידעו את דינם, איזה טעם יש בזה שלא יהיו יחדיו במשמר. עוד יש לתמוה, הלא אם הקפידו להניח את המקלל לבדו במשמר, הרי גם המקושש היה לבדו, אם כן, מדוע לא נזכר בפרשת מקושש שהיה לבדו במשמר כדרך שנתפרש במקלל.

ונראה לפרש, על פי הדין המבואר בשולחן ערוך בהלכות שבת (ש"ט, ד): אין דנין, הג"ה, ולכן אסור לתפוס ולהכניס לבית הסוהר מי שנתחייב איזה עונש, כדי שלא יברח. ובמגן אברהם כתב, שיש פוסקים הסוברים כי דבר זה אסור מן התורה.

כאשר נתבונן עתה בדברי רש"י שפירש שהמקלל והמקושש היו שניהם בפרק אחד, היינו שהיו שני המעשים בשבת אחת, נוכל להבין כי על פי דין אי אפשר היה לתתם יחדיו במשמר. כי הלא המקושש שדינו היה ידוע להם שהוא למיתה, הרי החבישה במאסר היא מכלל האיסור שאין דנים בשבת, ולפיכך אי אפשר היה להניח אותו במשמר באותו היום, עד יציאת השבת. מה שאין כן המקלל שלא נאמר להם עד כעת מאומה בדינו ולא נמסר עדיין דינו לבית דין, היתה חבישתו רק הוראת שעה ואינה בגדר עשיית דין כלל, ולכן יכולים היו לתתו במאסר אפילו בשבת.

כאשר יצאה השבת והותר להם לעסוק בחבישתו של המקושש, לא היתה שום מניעה מלתתו באותו משמר שהושם בו המקלל. נמצא שרק המקלל היה לבדו במשמר באותן השעות שעד צאת השבת, ואילו המקושש לא היה שם לבדו כלל, לפיכך לא נאמר במקושש שהיה לבדו במשמר.

עפ"י יעלת חן

נושאי הדף בעלון

דין יין נסך ביין המעורב בסוכר
ובדבש דבורים.....מנחות נח

טעמי הנגינה של המקרא מן
התורה.....מנחות נט

מילה וקריאת המגילה מי
קודם.....מנחות ס

נשים בעשיית
ציצית.....מנחות סא

רבים לענין 'ברב עם הדרת מלך'
שנים או
שלשה.....מנחות סב

בירור ספק בהלכה ובמציאות על פי
אליהו.....מנחות סג

קפיידא במצות
עגולות.....מנחות סד

כפתור ופרח.....עמוד 5

דין יין נסך ביין המעורב בסוכר ובדבש דבורים

בגמרא למדו מריבוי הכתובים, שכשם שאסרה התורה להקריב למזבח שאור ודבש, כן אסרה התורה גם את עירובם, דהיינו שגם אם נתערב דבש או שאור בדבר אחר ואינו ניכר, הכל נאסר בהקרבה, וכמו שהובא לעיל. ישנה הלכה נוספת העולה מתוך נידון זה, והיא לענין איסור יין נסך ביין שנתערב בו דבש, שכן אין איסור יין נסך נוהג אלא ביין הראוי להתנסך על גבי המזבח.

כתב הרמב"ם (מאכלות אסורות פ"א ה"י), הורו גאוני המערב שאם נתערב ביין ישראל מעט דבש או מעט שאור, הואיל ואינו ראוי למזבח הרי הוא כמבושל או כשכר, ואינו מתנסך, ומוותר לשתותו עם הגויים. וכתב עוד בתשובה (שו"ת הרמב"ם סי' רסט) שכן נוהגים הלכה למעשה בפני כל גאוני מערב, שכאשר קורה שנוגע ישמעאלי ביין שלנו נגיעה המחייבת ניסוך, שאוסרים לשתותו ומתירים למוכרו כדן יין הישמעאלים עצמן.

וכאשר קורה שנכנס גוי או ישמעאלי אצל אנשים בשעה שהם שותים, הם ממהרים לערב קצת דבש ביין אשר לפנייהם ושותים עמו, ואמרו שבכך כבר נפסל לגבי המזבח והיה בכלל מיני השכר, והעיקר אצלנו שאין מנסכים לעבודה זרה אלא יין הראוי ליקרב על גבי המזבח. כך הורה רבינו יוסף הלוי זצ"ל, וכך עשה כמה פעמים הלכה למעשה, הוא וכל גדולי ספרד.

ואף על פי שרוב הראשונים חלקו על הרמב"ם ונקטו שגם יין שמעורב בו דבש יש בו איסור יין נסך, משום שדרכם של עכו"ם לנסך לעבודה זרה גם יין המעורב בדבש, וכמו שהביא בלחם משנה (שם), מכל מקום בכמה נידונים סמכו האחרונים וצירפו דעת הרמב"ם עם צדדי קולא אחרים.

הרדב"ז (על הרמב"ם שם) כתב שיש להקל בזה במקום שיש ספק אם נגע גוי ביין. ובתשובה (שו"ת הרדב"ז, ח"ג תקנז) כתב שיש להקל במקום הפסד מרובה ולסמוך על דעת הרמב"ם.

ובשו"ת אבקת רוכל (סי' סז) כתב, שבארץ מצרים שהיא מקומו של הרמב"ם, נוהגים לסמוך על הוראת הרמב"ם בשם גדולי המערב, ושותים יין של גויים המעורב בדבש, ולכן מקילים הם לשתות יין הבא מקאנדיא לארץ מצרים בספינה שכל אנשיה גויים, אף על פי שיש נקבים בחביות, והטעם הוא משום שכל יינות קאנדיא נותנים בהם דבש בין הגיתות.

וכן כתב בנהר מצרים (יין נסך ס"ח בשלולית הנהר) בארוכה, והוכיח שכן הוא מנהג מצרים להקל אפילו שלא במקום הפסד מרובה, ושלא כהרב מנהגי מצרים (ו"ד אות יז) שנקט **שהרדב"ז** חולק על הרמב"ם וכתב שמנהג מצרים הוא כדעת הרדב"ז.

ולענין יין שערבו בו סוכר או דבש דבורים, דעת השואל **בשו"ת הרדב"ז** (שם) היא שאינו מציל מיין נסך אפילו לדעת הרמב"ם, כיון שנקט שאינו בכלל איסור שאור ודבש, ולכן אינו נפסל מלהיות מתנסך על גבי המזבח, ואם כן אף אינו מציל מיין נסך. אך הרדב"ז הביא כמה ראיות שאיסור שאור ודבש הוא גם בדבש דבורים ושאר מיני מתיקה, והתירו של הרמב"ם ביין נסך אף הוא נאמר בסתמא, וגם בדבש דבורים.

טעמי הנגינה של המקרא מן התורה

בגמרא (חגיגה ו: נדרים לו.) נזכר ענין פיסוק הטעמים, והם טעמי הנגינה שקוראים בהם בתורה, ודנו הראשונים אם טעמים אלו נמסרו מסיני או נתחדשו אחר כך.

בערוגת הבושם (ונציה שס"ב, פכ"ו) למהר"ש ארקוולנטי הביא חמש דעות בדבר: א. דעת הכוזרי (מאמר ג אות לא) ור' אליה בחור בשם ספר מסורת המסורת (הקדמה שלישיית) בשם ספר צח שפתים ובשם החבר, וכן דעת המכלל, שהמסורת לקריאת הפסוקים בטעמיהם נמסרה ממושה רבינו, והיה שמור בלבבות הפתח והקמץ והשבר והנטיה והשו"א והטעמים, בלב הכהנים מפני צרכם לעבודה ולהורות את בני ישראל, ובלב המלכים מפני שנצטוו, שנאמר (דברים יז ט) 'והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו', ובלב השופטים מפני צרכם אליהם בדינים, ובלב הסנהדרין מפני צרכם אליהם במה שכתוב (שם ד ו) 'ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם', ובלב החסידים כדי לקבל שכר, ובלב אנשי החונף להתגדר בהם, ושמו שבעת המלכים והטעמים אותות לתכונות ההם אשר העתיקום בקבלה ממושה. דהיינו שצורת כתיבתן נתקנה בדור מאוחר על ידי אנשים. ב. דעת ר' משה הנקדן, שהובאה אף היא על ידי ר' אליה בחור, שגם הניקוד ניתן מסיני, אלא ששכחוהו עד שבא עזרא וגלהו. ג. דעת בעל ספר הסמדר, שהנקודות והטעמים נמסרו מפי הגבורה. וראייתו ממה שנאמר (שם כז ח) 'וכתבת על האבנים את כל דברי התורה הזאת באר היטב', ואילו לא הניקוד והטעמים שמבארים את התיבות אין אדם יכול להבין ביאורם. ד. דעת האברבנאל בהקדמת פירושו לירמיה, שעזרא תיקן את הטעמים אחרי שעיין היטב במקרא. ה. דעת ר' אליה בחור עצמו, שעד אחרי זמן חתימת הגמרא קראו בלי טעמים, ורק אז נתקנו הטעמים [על ידי בעלי המסורה].

והכריע מהר"ש ארקוולנטי כדעת בעל ספר הסמדר שסובר שהמסורת על הטעמים מגיעה עד משה רבינו, והוסיף וכתב, על פי דרכו נכלול, שהנקודות והטעמים בראם מלכו של עולם עם הלשון, והיו אצלו אמון אותם הראויים לתורת קדשנו, עד שנתנו למשה בסיני בתמונתם ובצורתם בכלל תורה שבעל פה שלא היו רשאים לאמרה בכתב, וכאשר הותר לכתוב תורה שבעל פה משום 'עת לעשות לה', הותר גם כן מטעם זה להורות תמונת הנקודות והטעמים בכתב, אשר קודם לכן היה המורה מלמד ומודיע לתלמידו בע"פ שקו אחד תחת האות פתח יקרא. והאריך לדחות את ראיותיו של ר' אליה בחור.

וכן מצאנו להרבה ראשונים שנקטו בפשיטות שנגינת הטעמים היא הלכה למשה מסיני. וז"ל מחזור ויטרי (סי' קכ), וששאלתם אם אסור לנקוד ספר תורה.

ספר תורה שניתן למשה בסיני לא שמענו בו ניקוד, ולא ניתן ניקוד בסיני, כי החכמים ציינוהו לסימן ואסור לנו להוסיף מדעתינו, פן נעבור ב'בל תוסיף', לפיכך אין נוקדין ספר תורה. ואע"פ שניתנו פסוקי טעמים ונגינות הקרייה מסיני במסורת, כדכתיב (נחמיה ח ח) 'ושום שכל' וגו', על פה נאמרו, ולא בסימני נקידה בספר.

וע"ע ברבינו בחיי (בראשית הכט) **ובשו"ת הרשב"א** (מיוחסות סי' רלח) **ובשו"ת יכין ובעז** (ח"ב סי' ב בהגהת רצב"ש) בשם בנו, **ובשו"ת מהרי"ל** (סי' קצב) שנקטו שמקור הטעמים הוא מסיני.

יום ראשון כז ניסן

מנחות ס

מילה וקריאת המגילה מי קודם

כתב הרמ"א (או"ח סי' תרצג ס"ד), שאם יש ברית מילה בפורים מלים את התינוק קודם קריאת המגילה. ובדרכי משה (אות ד) כתב שמקור הדין במהרי"ל (הל' פורים סי' יא) ומנהגי ר"א טירנא (פורים עמ' קסב), וכתבו ב' טעמים בדבר, אחד כדי שיהיה התינוק גם כן בכלל יהודי ותחול עליו אמירת 'ליהודים היתה אורה' (אסתר ח ט), ועוד שצריך להסמיך המילה לקריאת התורה שהיא לפני קריאת המגילה, מפני ש'שמחה' זו מילה שנאמר (תהלים קיט קסב) 'שש' אנוכי על אמרתך' (מגילה טז:), ואורה זו תורה שנאמר (משלי כג) 'כי נר מצוה ותורה אור', ונאמר 'ליהודים היתה אורה ושמחה וששון', וראוי להסמיך זו לזו.

וכתב, שדבריהם הם שלא כדברי התרומת הדשן (סי' רסו), שדעתו שימול אותו אחר גמר התפילה כמו בשאר הימים. ובתרומת הדשן האריך בנידון זה, ועיקר טעמו להקדים קריאת המגילה הוא משום שהיא חשובה תדירה לגבי מילה, הואיל וזמנה של קריאת המגילה קבוע בכל שנה, וכל הקבוע נחשב כתדיר.

וכן כתב בשו"ת הרדב"ז (ח"א סי' רנא), שקריאת המגילה קודמת למצות מילה כיון שמקרא מגילה תדיר יותר ממילה, ואע"ג שאין קוראים את המגילה אלא משנה לשנה, וברית מילה יכולים לעשות כמה פעמים בשנה, מכל מקום כיון שזמנה קבועה הרי היא חשובה תדירה יותר מברית מילה שאפשר שלא יתחייב בה לעולם.

והוסיף הרדב"ז עוד טעמים להקדים קריאת המגילה, כיון שפרסומי ניסא שבשעת התפילה עדיף, ואם יצאו כולם לברית מילה קודם קריאת המגילה, יש לחשוש שמא לא יחזרו כולם לבית הכנסת, ולא יהיה פרסומי ניסא כל כך. ועוד, שקריאת מגילה היא מעניינה של התפילה, וראוי להסמיכה לקריאת התורה שהיא מעניינה של יום, מה שאין כן ברית מילה.

ועוד שקריאת המגילה היא מצוה של רבים, וראוי להקדימה, וברית מילה היא מצוה שאינה מוטלת אלא על אבי הבן. ועוד, שענייני העניים תלויים למקרא מגילה ועל פיה הם מקבלים מתנות לאבינונים (מגילה ד:), ולכן ראוי להקדימה כדי שיזכו העניים. ומסיק שדבר ברור הוא שצריך להקדים קריאת המגילה, וכן נהגו במקומו.

וכתב בדעת תורה (או"ח שם), שסברא זו שדנו בה התרומת הדשן והרדב"ז אם דבר הקבוע בכל שנה נחשב תדיר, שנויה במחלוקת בסוגייתנו בין רבי יהודה לרבי שמעון, שכן רבי שמעון סובר שדין הגשת המנחה במנחת העומר נלמד מפסוק ואינו נלמד בצד השווה ממנחת סוטה ומנחת חוטא, ורבי יהודה סובר שיש ללמדו בצד השווה, ומבואר בגמרא שרבי שמעון סובר שיש למצוא צד שווה בין מנחת סוטה למנחת חוטא שאינו מצוי במנחת העומר, שכן מנחת סוטה ומנחת חוטא תדירות הן ומנחת העומר אינה באה אלא פעם אחת בשנה, ורבי יהודה חולק על סברא זו, שמכיון שמנחת העומר קבועה היא הרי היא חשובה שכיחה יותר ממנחות חוטא שאפשר שלא יבואו כלל.

ומבואר שנחלקו בסברא זו אם הקבוע בכל שנה חשוב כתדיר, וההלכה כרבי יהודה נגד רבי שמעון, ואם כן להלכה, הקבוע בכל שנה נחשב תדיר יותר מהדבר המזדמן. ועיין עוד בפניני הלכה זבחים (צא).

יום שני כח ניסן

מנחות סא

נשים בעשיית ציצית

בגמרא דרשו ממה שנאמר לענין תנופת חזה ושוק של שלמים (ויקרא ז כט) 'בני ישראל', שאין תנופה נוהגת בגויים, וכן קרבן נשים שטעון תנופה אין הנשים מניפות אותו. וכן מצאנו בהרבה מקומות בש"ס שדרשו ממה שנאמר 'בני ישראל' למעט נשים.

והנה בשו"ע (או"ח סי' יד ס"א) כתב שציצית שעשאה גוי פסולה, משום שנאמר (במדבר טו לח) 'דבר אל בני ישראל' למעט גויים, אבל האשה כשירה לעשותה. והרמ"א כתב שיש מחמירים להצריך אנשים שיעשו אותה, וטוב לעשותה כן לכתחילה.

והקשה במגן אברהם (סק"ב), למה הכשיר השו"ע ציצית שנעשתה על ידי אשה, והרי בכל מקום ממעטים מ'בני ישראל' הן גויים והן נשים, ומאיזה טעם יש למעט כאן רק נכרים ולהכשיר נשים. ובאמת בהגהות מיימוניות (ציצית פ"א אות ט) הביא בשם מהר"ם מרוטנבורג, שפסל מטעם זה ציצית שנעשו על ידי נשים, משום שנאמר 'בני ישראל', ובמשנ"ב (שם סק"ב) כתב שזהו טעמם של המחמירים שהביא הרמ"א. [ועיי"ש בביאור הלכה (ד"ה להצריך) שרבינו תם פסל מטעם אחר, אך עיקר הטעם הוא כמהר"ם מרוטנבורג].

ובהגהות רעק"א ציין על דברי המגן אברהם את דברי המזרחי (ויקרא כא ד"ה בני אהרן), שכתב שבכל התורה כולה כשכתוב 'בני ישראל' אין ממעטים בנות ישראל, משום שהשוה הכתוב אשה לאיש לכל דיני התורה (קידושין לה:), ואף על פי שמשמעות 'בני' היא למעט בנות, מכל מקום ההיקש מוציא את הכתובים ממשמעותם, ומלמד שאף הנשים בכלל.

ומה שדרשו (ויקרא שם) לענין מצוות הנוהגות בכהנים 'בני אהרן' ולא בנות אהרן, הוא משום יתור הכתוב כמו שביאר שם. ומה שדרשו (קידושין כט:): מהכתוב (דברים יא יט) 'ולמדתם אותם את בניכם', 'בניכם' ולא בנותיכם, הוא משום שאין תיבת 'בניכם' מדברת במי שמצווה במצוה שהוא האב, אלא במי שהאב צריך ללמדו שהוא הבן, ואם כן יש לומר שאין הבן בכלל מה שהשוה הכתוב אשה לאיש לכל דיני התורה, שלא הושוו בפסוק זה אלא המצווים במצוה.

ומה שלמדו בסוגייתנו שנשים אינן מניפות משום שנאמר בתנופה 'בני' ולא בנות, הוא משום שכאן אי אפשר לפרש 'בני' והוא הדין בנות ולומר שאף הן מניפות, משום שזו מצות עשה שהזמן גרמא, והנשים פטורות ממנה, ולכן מפרשים 'בניכם' כפשוטו. וכן כתב בבאר שבע (כריתות ז: ד"ה אין לי אלא) שהכל לפי הענין והמקום.

ועל דרך זה כתב בשו"ת חתם סופר (יו"ד סי' סט), שהכל לפי הענין, ובמצוות לא תעשה אף הנשים בכלל, אף במקום שכתוב 'בני', משום שהשוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשים שבתורה, ורק במצוות עשה שהזמן גרמן דורשים 'בני' ולא בנות, או במקום שהסברא מכרעת שהמצוה אינה נוהגת בנשים. ועיי"ש במה שכתב לפי זה בענין גיד הנשה בנשים.

רבים לענין 'ברב עם הדרת מלך' שנים או שלשה

כתב בחיי אדם (ח"א כלל סח ס"א), כל מצוה שיכול לעשות בחבורה, יעשה בחבורה ולא ביחיד, כמו שנאמר (משלי יד כח) 'ברב עם הדרת מלך', ואמרו חז"ל (ראה תו"כ בחוקותי פ"א) 'אינו דומה מרובים העושים מצוה למיעוט שעושים'. וכתב שבסוגייתנו משמע שבשלשה אנשים הרי זה 'רב עם', שהרי היו מחלקים את הבאת איברי התנופה לשלשה בני אדם משום 'ברב עם'.

ובביאור הלכה (סי' תכו ס"ב ד"ה אלא) דן בשיעור האנשים לקידוש לבנה, וכתב שמעיקר הדין מותר לקדש את הלבנה אפילו ביחיד, וכל שכן שאין צריך לקדשה בעשרה מעיקר הדין, אלא שלכתחילה מצוה לעשותה ברוב עם כיון ש'ברוב עם הדרת מלך', ולכן אם יודע שיזדמן לו לברך בעשרה בעוד כמה ימים, אם יזדמן לו עד ליל עשירי צריך להמתין, ואם לא יזדמן לו אלא אחר ליל עשירי לא ימתין, על דרך שכתב הרמ"א (שם) לענין מוצאי שבת, שאין ממתנים לקדש הלבנה במוצאי שבת אלא אם הוא קודם ליל עשירי. ומסיק בביאור הלכה, שלפי מה שהוכיח החיי אדם מסוגייתנו שאף בשלשה נקרא 'ברוב עם', אין צריך להמתין בשביל עשרה אפילו עד ליל עשירי, ובפרט בחורף בימי העננים, אלא אם יש לו שלשה יקדש את הלבנה עמהם מיד.

ובמשנה ברורה (סי' ריג סק"ג) כתב לענין ברכת הפירות, שאם אחד מברך ומוציא את חברו ידי חובתו, וחבירו שומע את הברכה מתחילה ועד סוף, יש הידור בדבר יותר ממה שיברך כל אחד לעצמו, משום 'ברוב עם הדרת מלך'. ומבואר בזה שאף בשנים שייך 'ברוב עם' ולא רק בשלשה. וכתב בשיח חכמה (סוכות סי' לב ס"ט), שאף על פי שעיקר 'רוב עם' אינו אלא בשלשה, מכל מקום בשנים חשוב יותר 'ברוב עם' מביחיד, ועל כן מטעם 'ברוב עם' עדיף שאחד יוציא את חברו ידי חובתו ולא יברך כל אחד לבדו, אף על פי שעיקר 'ברוב עם' אינו שייך אלא בשלשה.

אך בבירור הלכה (או"ח ח"ב שם) כתב, שעל כרחק צריך לומר שלשון המשנה ברורה הוא לאו דווקא, ומעלה זו שיוציא היחיד את האחרים משום 'ברוב עם' הוא רק כשמוציא שנים ידי חובתם או יותר, שבוה יש שלשה המקיימים יחד את המצוה והרי זה 'ברוב עם', אבל אם אין המצוה מתקיימת אלא על ידי שנים אין זה 'ברוב עם'.

ובפסקי הרי"א (ברכות פ"ו ה"ה אות ב) כתב, שאם יש שלשה או יותר הרי הם חשובים אגודה, ושייך לומר בהם 'ברוב עם הדרת מלך', אבל בשנים אין שייך לומר כן, עיי"ש.

ומכל מקום כתב בחידושי מהר"ם בנעט (ברכות יח.), שגם מי שאינו יכול להתפלל בעשרה ואינו יכול להתפלל אלא עם עוד אדם אחד, טוב הדבר שיתפללו שנים יחד שיש מעלה בתפילת שנים, וגם זה בכלל מה שנאמר (איוב לה ו) 'הן אל כביר ולא ימאס' שנאמר על תפילת רבים (ברכות ח.).

לרישום ועדכון שיעורי תורה ניתן לשלוח

פקס ל: 03-543-5757

בירור ספק בהלכה ובמציאות על פי אליהו

בגמרא, בית שמאי אומרים, האומר הרי עלי מרחשת, יהא מונח עד שיבוא אליהו, שספק הוא אם על שם הכלי נקראו או על שום מעשיהו [ונחלקו רש"י ותוספות בביאור הספק], וכיון שאין ידוע מה יביא ימתין עד שיבוא אליהו ויברר. בספר קושיות (סי' קמא) הקשה מפני מה אמרו 'עד שיבוא אליהו', מנין מן התורה שעתיד אליהו לבאר ספיקות יותר משאר נביאים. והביא בשם מה"ר טרושטלין רמז לדבר מן התורה, שנאמר (דברים אה) 'הואיל משה באר את התורה', מלמד שכך היה אומר משה לישראל, מי שיש בשמו 'הואיל' הוא יבאר לכם התורה. ומי הוא 'הואיל', זה אליהו שאותיות שמו כאותיות 'הואיל'.

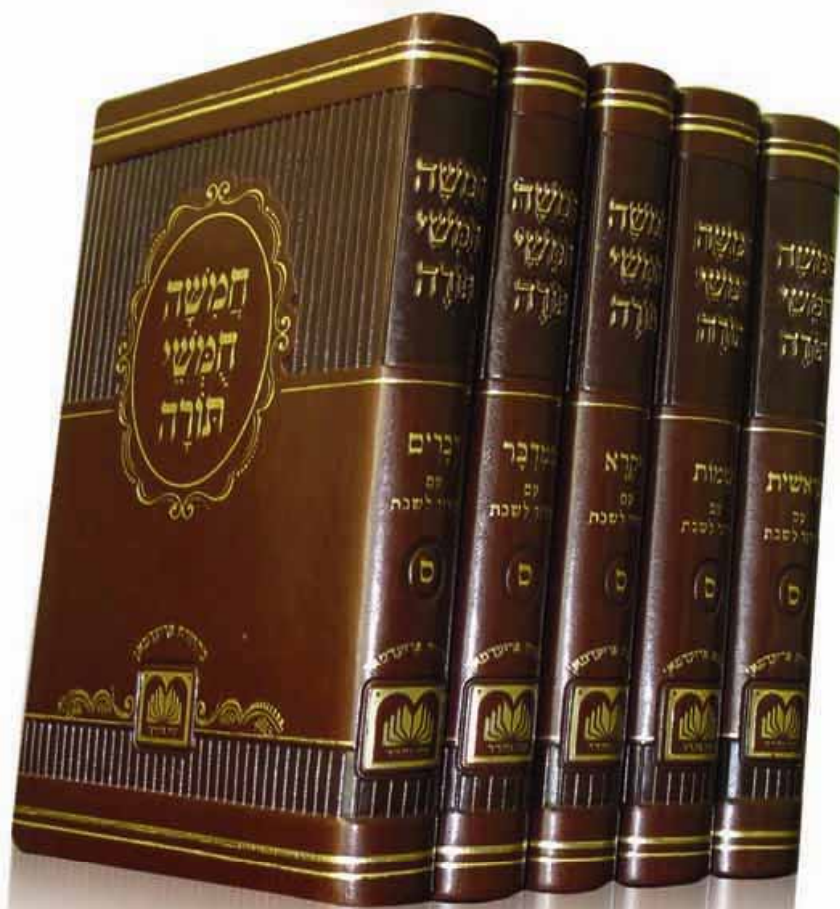
והנה אמרו (בבא מציעא נט:): שאין פוסקים הלכה על פי אותות מן השמים, שהתורה לא בשמים היא, ופסק הרמב"ם (יסודי התורה פ"ט ה"ד) שנביא שאמר בדין מדיני תורה שה' ציוה לו שהדין כך הוא והלכה כדברי פלוני, הרי זה נביא השקר ויחנק, אע"פ שעשה אות, שהרי בא להכחיש התורה שאמרה 'לא בשמים היא'. וכן דעת רש"י (שבת קח. ד"ה מאי) שאיסור והיתר אינם תלויים באליהו כיון שהתורה לא בשמים היא.

ובמשנה למלך (אישות פ"ט ה"ו) כתב, שסומכים על אליהו הנביא בספק בידיעת המציאות שעל זה לא נאמר תורה לא בשמים היא, אבל בספק בדין אין סומכים עליו. וכן כתב בהגהות מהר"צ חיות (שבת קח.), והאריך בזה בספרו תורת נביאים (מאמר בירור אליהו).

אך החיד"א בשם הגדולים (מערכת גדולים אות י ס"ק רכד) והמגיה למשנה למלך הביאו דעת מהר"ם ן' חביב בספרו תוספת יה"כ (עה.) שכתב שאין הולכין אחר הנביא אפילו בספק מציאות, כגון ספק בן ז' לראשון או בן ט' לאחרון. והחיד"א חלק עליו ומוכיח בכמה וכמה ראיות שבספק מציאות שומעים לנביא, וכמו שהאריכו בכל זה בברכ"י (או"ח סי' לב סק"ד) ועוד. וראה מה שהאריך בזה בקונטרס קול מבשר (הנדפס עם כפות תמרים) והוכיח שכן דעת מהר"ם בן חביב בכמה מקומות, והביא מש"כ ברמתיים צופים (על תנדב"א, א"ז אות יז) במעשה שהיה שבא לפני הרה"ק החוזה מלובלין שאלה בא"א שנסתרה עם אחר בלא קנינו, שמן הדין אינה אסורה על בעלה, אבל לבעל נפש ראוי להחמיר על עצמו לצאת ידי שמים, וראה הרה"ק ברוח קדשו שלא נטמאה, ואמר שבכגון זה שאין חילוק לדינא אלא רק לחומרא בעלמא, יכולים לסמוך על רוח הקודש בבירור המציאות.

ובשו"ת חתם סופר (ח"ו סי' צח ד"ה אבל) דן לענין אליהו הנביא אם יכולים לסמוך על הוראות שאומר, וכתב שהאמת יורה דרכו שמעולם לא עלה אליהו בגופו למעלה מיו"ד טפחים, אך נפרדה נשמתו מגופו שם והנשמה עולה ומשמשת למעלה בין מלאכי השרת, וגופו נזדכך ושורה בגן עדן התחתון בעוה"ז. וביום הבשורה במהרה בימינו תתלבש נשמתו בגוף הקדוש הלו ואז הוא ככל אדם מחכמי ונביאי ישראל, והוא מוסמך מרבו אחיה השילוני או ממרע"ה אם הוא פנחס, והוא יסמוך את חכמי ישראל ואז יש לו דין ככל בני ישראל, וכן בכל פעם שמתגלה ומתראה בעוה"ז מלובש בגופו הזך. אך כשמתגלה בנשמתו כמו ביום המילה אז איננו מחויב במצוות, וכשמתגלה באופן זה הרי הוא מלאך, ואעפ"י שלומד תורה ומגלה דינים אין לקבוע הלכה עפ"י דבריו, שדבריו הם רק כמו חלום ורוח נבואה ואין משגיחים בבת קול. אך כשמתגלה בלבוש גופו הרי הוא מגדולי חכמי ישראל ותשבי יתרץ קושיות ואיבעיות כי מי כמוהו מורה.

לכל אחד מגיע

עוז והדר במבצע!

לכל אחד מגיע חומש כיס מפואר
דמוי עור של עוז והדר עם התפילות לשבת

רק 79 ₪ לסט

המבצע עד לר"ח אייר

אפיקומן

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

מוקד הזמנות: 1800-22-55-66